

Folketingets Europaudvalg
Christiansborg

Finansministeren

28. september 2010

Svar på Europaudvalgets spørgsmål nr. 117 af 31. august 2010
(Alm. del) stillet efter ønske fra Lone Dybkjær (RV).

Spørgsmål:

Ministeren bedes – som lovet på Europaudvalgets møde den 30. august 2010 – fremsende et notat, der beskriver, hvad der i Stabilitets- og Vækstpagten forstås ved hhv. proceduren for særlige omstændigheder og proceduren for exceptionelle omstændigheder, sådan som det blev forklaret under Europaudvalgets møde af ministerens embedsmand.

Svar:

Reglerne vedr. henholdsvis exceptionelle omstændigheder og særlige omstændigheder er to forskellige bestemmelser, som begge overordnet vedrører undtagelser og fleksibilitet i Stabilitets- og Vækstpagtens korrigerende del om henstillinger mv. i tilfælde af uforholdsmæssigt store underskud.

Bestemmelserne vedr. exceptionelle omstændigheder er fastlagt i Traktaten og præciseret i Stabilitets- og Vækstpagtens forordning 1467/97 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud som ændret ved forordning 1056/2005:

”Kommissionen overvåger udviklingen i medlemsstaternes budgetsituation og i deres offentlige gæld med henblik på at identificere alvorlige fejl. Den skal navnlig undersøge, om budgetdisciplinen overholdes på grundlag af følgende to kriterier:

- a) hvorvidt den procentdel, som det forventede eller faktiske offentlige underskud udgør af bruttonationalproduktet, overstiger en given referenceværdi, medmindre
– denne procentdel er faldet væsentligt og vedvarende og har nået et niveau, der ligger tæt på referenceværdien
– eller overskridelsen af referenceværdien kun er exceptionel og midlertidig, og nævnte procentdel fortsat ligger tæt på referenceværdien*
- b) hvorvidt den procentdel, som den offentlige gæld udgør af bruttonationalproduktet, overstiger en given referenceværdi, medmindre denne procentdel mindskes tilstrækkeligt og nærmer sig referenceværdien med en tilfredsstillende hastighed.*

Referenceværdierne er fastsat i den protokol om proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt

store underskud, der er knyttet som bilag til traktaterne". (Traktatens artikel 126, stk.2)

"Når Kommissionen og Rådet efter traktatens artikel 104 (nu 126), stk. 3-6, vurderer og fastslår, om der foreligger et uforholdsmæssigt stort underskud, kan de anse en overskridelse af referenceværdien, der skyldes et alvorligt økonomisk tilbageslag, for at være exceptionel i betydningen i artikel 104 (nu 126), stk. 2, litra a), andet led, hvis overskridelsen af referenceværdien skyldes en negativ årlig BNP-vækstrate eller et akkumuleret produktionstab i en langvarig periode med meget lav årlig vækst i BNP i forhold til potentialet". (Forordning 1056/2005, artikel 1, stk. 1, første afsnit)

Bestemmelsen indebærer således, at Kommissionen og Rådet kan beslutte at undtage et land fra at komme ind i proceduren for uforholdsmæssigt store underskud og modtage en henstilling, hvis overskridelsen af 3-procentsgrænsen skyldes en negativ årlig BNP-vækstrate.

Under den aktuelle krise har der blandt alle EU-lande og Kommissionen været enighed om at iværksætte underskudsprocedurerne og vedtage henstillinger for lande med underskud over 3 pct. af BNP. Nogle lande kunne muligvis opfylde betingelserne for at få en undtagelse, selvom mange lande har haft og har underskud over 3 pct. af BNP både før og efter 2009, hvor de fleste EU-lande havde negative vækstrater, og de store underskud således ikke udelukkende skyldes den negative vækst, men også utilstrækkelig økonomisk politik, særligt manglende konsolidering i de gode år inden krisen. EU-landene og Kommissionen var således enige om, at det var en fordel at fastlægge en fælles ramme for at få økonomierne tilbage på sporet på basis af regler og samarbejdsprocedurer i Stabilitets- og Vækstpagten og bruge henstillingerne som en konstruktiv støtte til den konsolidering, som under alle omstændigheder vurderes at være nødvendig. Der er ikke noget EU-land, der har anmodet om at få en undtagelse med henvisning til exceptionelle omstændigheder.

Bestemmelsen vedr. særlige omstændigheder er fastlagt i Stabilitets- og Vækstpagtens forordning 1467/97 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud som ændret ved forordning 1056/2005 og lyder som følger:

"...Rådets henstilling fastsætter også en frist for korrektion af de uforholdsmæssigt store underskud, som bør gennemføres i året efter, at det er konstateret, med mindre der foreligger særlige omstændigheder"....(Forordning 1056/2005 artikel 1, stk. 2, litra b)

Bestemmelsen indebærer således, at Rådet som hovedregel skal fastlægge en etårig frist for at korrigere det uforholdsmæssigt store underskud, men at Rådet kan fastsætte en flerårig frist for at korrigere det uforholdsmæssigt store underskud, hvis der foreligger 'særlige omstændigheder'. Begrebet 'særlige omstændigheder' er ikke præcist defineret, men bestemmelsen har særligt været anvendt i to generelle tilfælde: For det første i forbindelse med udvidelsen af EU i 2004 med 10 central- og østeuropæiske lande, hvor flere af landene havde offentlige underskud, der

væsentligt overskred 3-procentsgrænsen og derfor kom ind i proceduren for uforholdsmæssigt store underskud og fik flerårige frister til at korrigere deres underskud. For det andet i forbindelse med den aktuelle krise, hvor lande med henstillinger har fået frister på typisk 3-4 år og nogle lande op til 5 år til at korrigere deres underskud.

Det bemærkes, at der i forbindelse med det aktuelle arbejde med at styrke den økonomisk-politiske koordination i EU's finansminister-taskforce på nuværende tidspunkt ikke er lagt op til at ændre de to bestemmelser i Stabilitets- og Vækstpagten.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen